

ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

FACTORS AFFECTING THE QUALITY OF LIFE OF THE ELDERLY IN KANCHANADIT DISTRICT,
SURAT THANI PROVINCE

วชิรา มุกดาพิทักษ์
โรงพยาบาลกาญจนดิษฐ์
Wachira Mukdapitaks
Kanchanadit Hospital

บทคัดย่อ

ที่มา: ปัจจุบันคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้รับการให้ความสำคัญอย่างมาก เป้าหมายสำคัญของสังคมผู้สูงอายุ คือ การมีคุณภาพชีวิตที่ดี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive statistic)

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ระเบียบวิธีการวิจัย: ใช้กลุ่มตัวอย่างจากการหาขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (1970) จำนวน 450 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ chi-square

ผลการวิจัย: ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 92.20 ($SD = 11.55$) โดยมีปัจจัยด้านอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การมีงานทำ การใช้สื่อ กิจกรรมประจำวัน และความบกพร่อง มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และปัจจัยเพศ ศาสนา สถานภาพ การอาศัยอยู่กับ ระดับการศึกษา การมีตำแหน่ง ในสังคม การร่วมกิจกรรม และโรคประจำตัว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ดังนั้น ควรมีการศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในแต่ละช่วงวัย เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ และกิจกรรมส่งเสริมการรับรู้ความเพียงพอของรายได้ต่อเดือน

สรุปผล: ควรมีการศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในแต่ละช่วงวัย เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ และกิจกรรมส่งเสริมการรับรู้ความเพียงพอของรายได้ต่อเดือน

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุในอำเภอกาญจนดิษฐ์

Abstract

Background: Nowadays, the quality of life of the elderly is given great importance.

Objective: An important goal of the aging society is Having a good quality of life This research is a descriptive statistic to study the quality of life of the elderly and factors related to the quality of life of the elderly.

Methods: Kanchanadit District Surat Thani Province Using a sample size of 450 people from Taro Yamane (1970), data were analyzed using descriptive statistics, percentage, mean, standard deviation, and chi-square.

Results: The research results found that The overall level of quality of life of the elderly was at a medium level with a mean of 92.2 (SD = 11.55) with the factor of age. Average monthly income, employment, media use, daily routine and defects It has a statistically significant relationship with the quality of life of the elderly 0.05 and the factors of gender, religion, status, living with Education level Having a position in society Participating in activities and congenital disease There is no relationship to the quality of life of the elderly.

Conclusion: Therefore, there should be a study of the quality of life of the elderly at different ages. To organize activities to promote the quality of life of the elderly. and activities to promote awareness of the adequacy of monthly income

Keywords: Quality of life, elderly in Kanchanadit District

บทนำ

จากการพัฒนาทางการแพทย์และสาธารณสุขไทยที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน สามารถช่วยป้องกันการสูญเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ทำให้คนไทยมีอายุยืนยาวมากขึ้น ประกอบกับการวางแผนครอบครัวที่ได้ผลดี มีเด็กเกิดใหม่จำนวนน้อยลงทำให้สัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น จากรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทยปี 2564 ประเทศไทยมีประชากรรวม 66.70 ล้านคน ประชากรสูงอายุของประเทศไทยได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วมากเมื่อ 50 ปีก่อน ประเทศไทยมีผู้สูงอายุไม่ถึง 2 ล้านคน แต่ในปี 2564 จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มเป็น 12.50 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 19 ของประชากรทั้งหมด แยกเป็นผู้ชายและผู้หญิงในสัดส่วน เพศชาย 93 ต่อเพศหญิง 100 โดยจำแนกคาดว่า อีก 20 ปีข้างหน้าจำนวนผู้สูงอายุไทยจะเพิ่มจาก 12.50 ล้านคน ในปี 2564 เป็น 20.50 ล้านคน ในปี 2583 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 31.40 ของประชากรทั้งหมด

ผู้สูงอายุโดยธรรมชาติซึ่งเป็นวัยที่มีความเสื่อมถอยของสมรรถภาพร่างกาย มีโรคประจำตัวเรื้อรังที่มีความรุนแรงมากขึ้นและช่วยเหลือตัวเองได้น้อยลงจนเป็นภาระของครอบครัว สังคมมากขึ้น ปัจจุบันคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้รับการให้ความสำคัญอย่างมากเป้าหมายสำคัญของสังคมผู้สูงอายุคือ การมีคุณภาพชีวิตที่ดีจากการศึกษาผู้สูงอายุในประเทศไทย คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ด้านสภาพความเป็นอยู่ที่ดีโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ด้านสภาพร่างกายที่ดี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ด้านการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ด้านการรวมกลุ่มทางสังคมโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุด้านสภาพอารมณ์ที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก⁽¹⁾

ประชากรของอำเภอกาญจนดิษฐ์อายุ ตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 18,734 คน คิดเป็น ร้อยละ 17.20 ของประชากร⁽²⁾ บริบททางสังคมแตกต่างจากภาคกลาง และภาคอีสาน ดังนั้นจึงมีความสนใจในการศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในอำเภอกาญจนดิษฐ์ และปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุอย่างเหมาะสมให้บรรลุเป้าหมายคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประโยชน์

มีข้อมูลที่สำคัญและตรงประเด็นผู้วิจัยหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้กำหนดประเด็นการส่งเสริมพัฒนาการดูแลผู้สูงอายุใน อำเภอกาญจนดิษฐ์ และพื้นที่อื่นให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

คำนิยามศัพท์

ผู้สูงอายุ หมายถึงประชาชนอายุ 60 ปีขึ้นไป

ลักษณะครอบครัว หมายถึง ปัจจุบันผู้สูงอายุอาศัยอยู่กับใครบ้างในบ้านเดียวกัน

ภาวะทุพพลภาพ หมายถึง ภาวะบกพร่องในการทำงานของอวัยวะ ทุกสาเหตุ และเป็นอยู่ต่อเนื่องเกิน 6 เดือนขึ้นไป

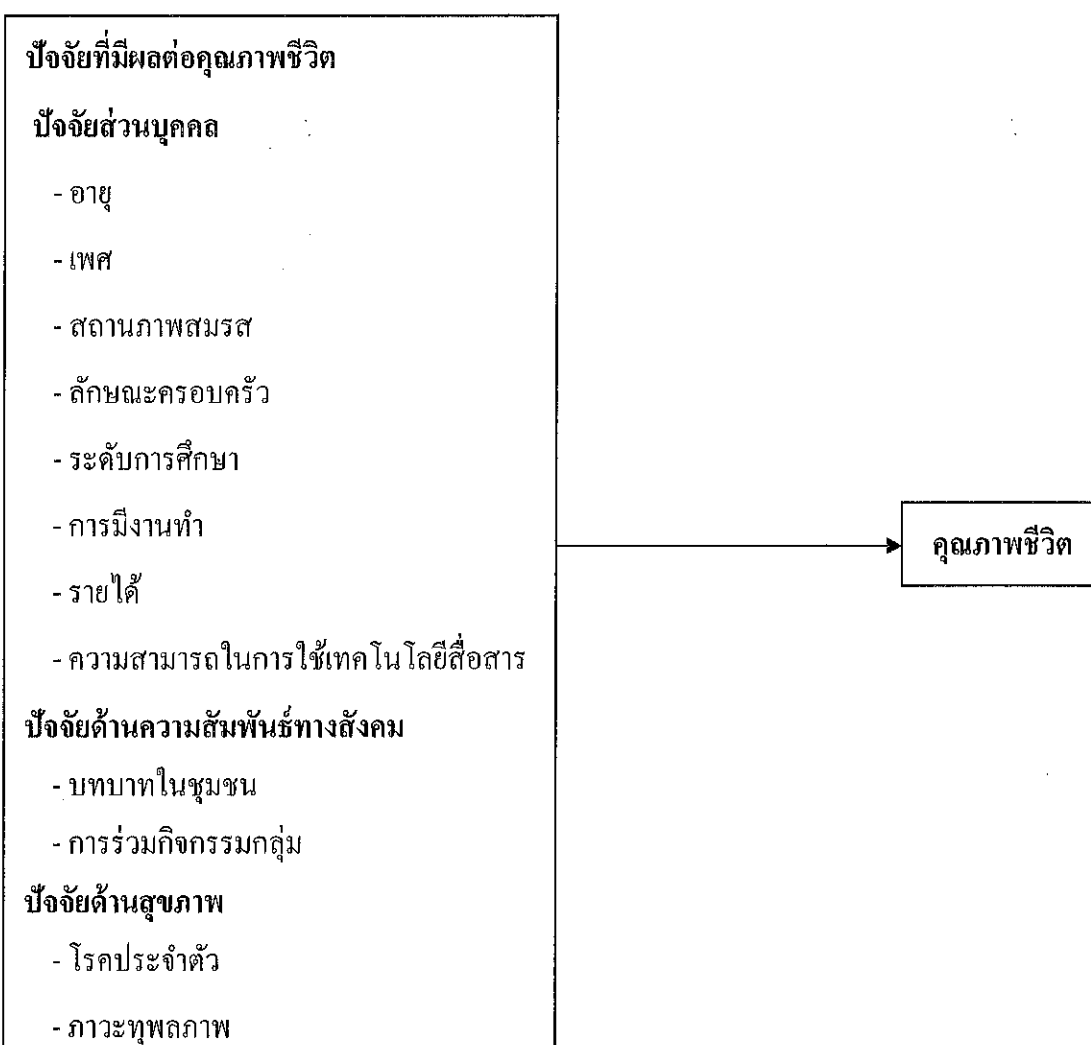
การมีงานทำ หมายถึง การทำงานที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถส่วนตัว เพื่อการเลี้ยงชีพหรือเพื่อความพึงพอใจส่วนตัว หรือเพื่อประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคมสังคม

รายได้ หมายถึง รายได้ปัจจุบันที่ผู้สูงอายุได้รับเป็นเงิน จากทุกแหล่ง

โรคประจำตัว หมายถึง โรคประจำตัวเรื้อรังที่ผู้สูงอายุมีอยู่ซึ่งจำเป็นต้องรับการรักษาต่อเนื่อง

คุณภาพชีวิต หมายถึง การรับรู้และความพึงพอใจในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุที่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างเหมาะสมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านสุขภาพทางกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม ตามเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิต WHOQOL-BREF-THAI

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

เป็นรูปแบบวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตของไทย ชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL – BRES – THAI) ⁽³⁾ เป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ตามแนวคิดขององค์การอนามัยโลก ภายใต้กรอบแนวคิดของคำว่า คุณภาพชีวิต ซึ่งเป็นการรับรู้ของบุคคลภายใต้บริบททางวัฒนธรรมและคุณค่าที่คนผู้นั้นอาศัยอยู่ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายความคาดหวังมาตรฐานและสิ่งที่เกี่ยวข้องของบุคคลผู้นั้นเป็นมโนทัศน์หลายมิติที่ประสานการรับรู้ของบุคคลในด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบกับการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ พบว่าปัจจัยที่มีผลและมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา การมีงานทำ รายได้ การมีโรคประจำตัว ปัจจัยด้านสุขภาพกาย ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม⁽⁴⁾

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ผู้สูงอายุในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีอายุตั้งแต่ 60-80 ปี จำนวน 450 คน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้สูงอายุในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีอายุตั้งแต่ 60-80 ปี

จำนวน 450 คน ได้มาจากการใช้สูตรกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Taro Yamane ⁽⁵⁾

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ e แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของกลุ่มประชากร

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อน

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{18734}{1+18734(0.05)^2} \\ &= 391.63 \end{aligned}$$

คำนวณกลุ่มตัวอย่างเพิ่มอีก ร้อยละ 15 เพื่อป้องกันกรณีกลุ่มตัวอย่างไม่ครบตามจำนวนที่ต้องการ จะได้กลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นอีก 58 คน รวมเป็นขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด $392 + 58 = 450$ คน

เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Inclusion criteria)

1. ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในอำเภอกาญจนดิษฐ์ 1 ปีขึ้นไป
2. สามารถสื่อสาร ภาษาไทย ได้
3. ยินดีเข้าร่วมโครงการ

เกณฑ์การคัดออกจากการศึกษา (Exclusion criteria)

1. ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในอำเภอกาญจนดิษฐ์ไม่ถึง 1 ปี
2. ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้
3. ไม่ยินดีเข้าร่วมโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ลักษณะครอบครัว อาชีพรายได้ ระดับการศึกษา บทบาททางสังคม โรคประจำตัว ภาวะทุพพลภาพ วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา(Descriptive Research) ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ข้อมูลคุณภาพชีวิต เป็นเครื่องมือชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL - BREF - THAI)⁽⁶⁾ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ ไม่เลย เล็กน้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา chi-square

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

คุณภาพเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ยึดตามเครื่องมือชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL - BREF - THAI) ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- กำหนด วัตถุประสงค์และคำถามการวิจัย
- ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
- กำหนดตัวแปรและออกแบบกรอบแนวคิดการวิจัย
- สร้างแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูล
- ชี้แจงทีมผู้ช่วยวิจัย (อสม.แต่ละรพ.สต.)
- เก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปและรายงานผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Research) ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้สถิติพรรณนา chi-square
3. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้สถิติพรรณนา chi-square

ผลการวิจัย

สรุปและอภิปรายผล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุอยู่ในช่วง 60-70 ปี ร้อยละ 60.20 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.90 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 94.40 สถานภาพสมรสส่วนใหญ่เป็นคู่ ร้อยละ 65.80 อาศัยอยู่กับคู่สมรส ร้อยละ 56.40 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ประถมศึกษา ร้อยละ 70 การทำงานในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังทำงานเพื่อหารายได้เป็นประจำ ร้อยละ 43.30 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน อยู่ในช่วง 1,001-5,000 บาท ร้อยละ 48.20 โดยมีแหล่งที่มาของรายได้จากตนเอง ร้อยละ 62.40 ความเพียงพอต่อการใช้จ่ายส่วนใหญ่ไม่เพียงพอ มีหนี้สิน ร้อยละ 41.30 ไม่มีตำแหน่งในสังคม ร้อยละ 76.40 ไม่เป็นสมาชิก หรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในชุมชน ร้อยละ 48.70 ไม่สามารถใช้ระบบสื่อสาร ร้อยละ 35.60 และมีโรคประจำตัว ร้อยละ 67.30 ส่วนใหญ่เป็นโรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ 45.80 รองลงมาโรคเบาหวาน ร้อยละ 38.10 และโรคไข้มันในเส้นเลือดสูง ร้อยละ 7.30 ตามลำดับ

ด้านสุขภาพของผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มองเห็น ร้อยละ 74.90 ได้ยินปกติ ร้อยละ 90.20 ไม่มีควมบกพร่องแขนขา แต่มีความบกพร่องขา ขาด ร้อยละ 0.20 แขน อ่อนแรง ร้อยละ 2.90 ขา อ่อนแรง ร้อยละ 2.70 และกระดูก ข้อ ยังปกติ ร้อยละ 80.40 ส่วนใหญ่ไม่มีความบกพร่องทางสมอง และจิตใจ ร้อยละ 98.40 และสามารถทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้ทุกอย่าง ร้อยละ 90.20

ส่วนที่ 2 ด้านคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้านสุขภาพกาย พบว่า ส่วนใหญ่คุณภาพชีวิตปานกลาง ร้อยละ 90.00 รองลงมาคุณภาพชีวิตที่ดี ร้อยละ 8.20 และคุณภาพชีวิตไม่ดี ร้อยละ 1.80

ด้านจิตใจ พบว่า ส่วนใหญ่คุณภาพชีวิตที่ดี ร้อยละ 53.80 รองลงมาคุณภาพชีวิตปานกลาง ร้อยละ 43.80 และคุณภาพชีวิตไม่ดี ร้อยละ 2.40

ด้านสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า ส่วนใหญ่คุณภาพชีวิตที่ดี ร้อยละ 54.20 รองลงมาคุณภาพชีวิตปานกลาง ร้อยละ 43.60 และคุณภาพชีวิตไม่ดี ร้อยละ 2.20

ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ส่วนใหญ่คุณภาพชีวิตที่ดี ร้อยละ 40.70 รองลงมาคุณภาพชีวิตปานกลาง ร้อยละ 58.20 และคุณภาพชีวิตไม่ดี ร้อยละ 1.10

ดังนั้น ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า มีคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 92.20 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ (n = 450)

องค์ประกอบ	คุณภาพชีวิตที่ไม่ดี		คุณภาพชีวิตปานกลาง		คุณภาพชีวิตที่ดี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านสุขภาพกาย	8	1.8	405	90.0	37	8.2
2. ด้านจิตใจ	11	2.4	197	43.8	242	53.8
3. ด้านสัมพันธ์ทางสังคม	10	2.2	196	43.6	244	54.2
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	5	1.1	262	58.2	183	40.7
คุณภาพชีวิตโดยรวม	2	0.4	256	56.9	192	42.7

Mean (SD) = 92.20 (11.55) Min = 50, Max = 119

ส่วนที่ 3 ด้านปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า อายุ การมีงานทำในปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การใช้สื่อ กิจกรรมประจำวัน และความบกพร่องทางร่างกาย มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตัวแปร	คุณภาพชีวิต	
	ค่าสหสัมพันธ์ (r)	p-value
อายุ	49.853	.000
เพศ	10.533	.309
ศาสนา	13.907	.126
สถานภาพสมรส	23.762	.163
ปัจจุบันอาศัยอยู่กับ	45.722	.781
ระดับการศึกษา	57.939	.102
การมีงานทำในปัจจุบัน	65.982	.000
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	90.108	.000
การมีตำแหน่งในสังคม	12.272	.198
การร่วมกิจกรรมในสังคม	30.118	.036
โรคประจำตัว	5.778	.762
กิจกรรมประจำวัน	157.288	.000
ความบกพร่องทางร่างกาย	263.456	.000
ความบกพร่องทางร่างกาย	263.456	.000

อภิปรายผล

ด้านคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า มีคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 92.20 สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ในเขตอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างตาม องค์ประกอบคุณภาพชีวิตทั้งโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับกลางๆ⁽⁷⁾ เช่นเดียวกับงานวิจัยเรื่องภาวะสุขภาพ และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า คุณภาพชีวิตโดยรวมของกลุ่ม ตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นวัยผู้สูงอายุตอนต้นซึ่งยังมีสุขภาพดีไม่มีข้อจำกัดในการทำกิจกรรมต่างๆ ทำให้เกิดความพึงพอใจที่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันดูแลตนเองและประกอบอาชีพได้ ผู้สูงอายุที่ยังสามารถทำงานได้ ช่วยเหลือตัวเองได้ สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ได้ดี ส่งผลให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง รู้สึกว่าชีวิตมีความหมาย และรู้สึกพึงพอใจในชีวิต⁽⁸⁾ และสอดคล้องกับวิจัยเรื่องปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งรายด้านและโดยรวม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้สูงอายุ ในตำบลบางกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 60 -69 ปีโดยคิดเป็นร้อยละ 44.80 ซึ่งกลุ่มนี้จัดอยู่ในกลุ่ม ผู้สูงอายุระดับต้น ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางสรีระวิทยาไปยังไม่มาก ยังพอที่จะช่วยเหลือตนเองและปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่างๆ ได้ด้วยตนเอง⁽⁹⁾

ด้านปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษา พบว่า อายุ การมีงานทำในปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การใช้สื่อ กิจวัตรประจำวัน และความบกพร่องทางร่างกาย มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (<0.05) สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลบวละ อำเภอทาบึง จังหวัดยะลา พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลบวละ อำเภอทาบึง จังหวัดยะลา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษาการดื่มเหล้า การสูบบุหรี่ และการออกกำลังกาย ปัจจัยด้านครอบครัว ลักษณะการอยู่อาศัย และปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา โรคประจำตัว และการพักผ่อนที่เพียงพอ และอาชีพ พบว่า ผู้สูงอายุตำบลบวละ อำเภอทาบึง จังหวัดยะลา ที่มีศาสนาอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส การออกกำลังกาย ลักษณะการอยู่กับครอบครัว รายได้การเป็น สมาชิกกลุ่ม การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา และการพักผ่อนที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁽¹⁰⁾

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1. บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุควรให้ความสนใจทางด้านจิตใจของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีความรู้สึกที่ดีและเบิกบานใจในการดำเนินชีวิตประจำวัน
2. การดูแลผู้สูงอายุทางด้านสิ่งแวดล้อม ควรให้ความสำคัญกับการรับรู้ว่าคุณสมบัติของตนเองสามารถพึ่งพาตนเองได้

3. การดูแลผู้สูงอายุทางด้านร่างกายควรให้ความสำคัญกับการรับรู้ถึงสภาพร่างกาย และสุขภาพของผู้สูงอายุ ซึ่งมีผลต่อการดำเนินชีวิต และการพักผ่อนนอนหลับของผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านต่าง ๆ กับความต้องการในการพัฒนาตนเอง เพื่อความอยู่รอดในสังคมอย่างมีความสุขของผู้สูงอายุ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

จริยธรรมการวิจัย เลขที่ STPHO2023-366 หน่วยงานผู้ออก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี 5 มกราคม 2567

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิจัย บุคลากรโรงพยาบาลกาญจนดิษฐ์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยส่งผลให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. อรนิษฐ์ แสงทองสุข. การศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร ปทุมธานี และนนทบุรี [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 13 ก.ย. 2566]. เข้าถึงได้จาก <http://dspace.spu.ac.th/handle/123456789/6672>.
2. ข้อมูลประชากรอำเภอกาญจนดิษฐ์. รายงานข้อมูลอำเภอกาญจนดิษฐ์. [เข้าถึงเมื่อ 13 ก.ย. 2566]. เข้าถึงได้จาก https://3doctor.hss.moph.go.th/main/rp_tambon?region=11&prov=ODQ=&provn=4LiQ4Li44Lij4Liy4Lip4LiO4Lij4LmM4LiY4Liy4LiZ4Li1&amid=8402&n=4LiB4Liy4LiN4LiI4LiZ4LiU4LiO4Lip4LiQ4LmM
3. สุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุล, วิระวรรณ ตันติพิวัฒนสกุล, วนิตา พุ่มไพศาลชัย, กรองจิตต์ วงศ์สุวรรณ และราณี พรมานะรังกุล. เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) [อินเทอร์เน็ต]. 2545 [เข้าถึงเมื่อ 13 ก.ย. 2566]. เข้าถึงได้จาก <https://www.dmh.go.th/test/whoqol/>
4. นริสา วงศ์พนารักษ์ และสายสมร เฉลยกิตติ. (2557). คุณภาพชีวิต: การศึกษาในผู้สูงอายุไทย. วารสารพยาบาลทหารบก, 15(3), 64-70. [เข้าถึงเมื่อ 13 ก.ย. 2566]. เข้าถึงได้จาก <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/bensurin/article/view/248949>.
5. Taro Yamane. Statistics: An introductory Analysis. New York: New York: Harper. & Row; 1973.
6. เครื่องมือชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI). กรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข [เข้าถึงเมื่อ 13 ก.ย. 2566]. เข้าถึงได้จาก <https://dmh.go.th/test/download/files/whoqol.pdf>
7. สมรัตน์ ขำมาก. (2554). คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในเขตอำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. [เข้าถึงเมื่อ 13 ก.พ. 2567]. เข้าถึงได้จาก https://wb.yru.ac.th/bitstream/yr/4231/1/59_735495014.pdf
8. จีราพร ทองดี, ดาราวรรณ ร่องเมือง และฉันทนา นาคฉัตรี. (2553). ภาวะสุขภาพและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี [เข้าถึงเมื่อ 13 ก.พ. 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/tnaph/article/view/4758>
9. วิไลพร ขำวงษ์, จตุพร หนูสวัสดิ, วรรัตน์ ประทานวโรปัญญา และจิตภา ศิริปัญญา. (2554). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ. วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ, 5(2), 36 [เข้าถึงเมื่อ 13 ก.พ. 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JHR/article/view/4878>
10. มั่น ไชร์ คอเลาะ. (2559). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา: ตำบลบาระ อำเภอบาง จังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. [เข้าถึงเมื่อ 13 ก.พ. 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://wb.yru.ac.th/xmlui/handle/yr/4231>.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล ๐-๗๗๒๗-๒๗๘๔

ที่ สฎ ๐๐๓๓.๐๐๑ / ๒๗๗๘

วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง อนุญาตนำข้อมูลเผยแพร่บนเว็บไซต์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เรียน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตามที่กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ดำเนินการพิจารณาเผยแพร่ผลงานวิชาการประเภทงานวิจัยบนเว็บไซต์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยพิจารณาผลงานวิชาการ เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (English) Factors Affecting The Quality Of Life Of The Elderly In Kanchanadit District, Surat Thani Province. โดยนางวชิรา มุกดาพิทักษ์ ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ในการนี้ กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความประสงค์นำผลงานที่ผ่านการพิจารณาเผยแพร่บนเว็บไซต์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังรายละเอียดแนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ

(นายวิสุทธิ สุขศรี)

ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล

อนุมัติ

ไม่อนุมัติ เนื่องจาก.....

(นายจิรชาติ เรืองวัชรินทร์)

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี

แบบฟอร์มการเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในสังกัด
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชื่อหน่วยงาน : กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี

วัน/เดือน/ปี : ๑๐ เมษายน ๒๕๖๗

หัวข้อ : การเผยแพร่ผลงานวิชาการบนเว็บไซต์ (Research)

รายละเอียดข้อมูล (โดยสรุปหรือเอกสารแนบ) :

เอกสารจำนวน ๑๑ หน้า

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

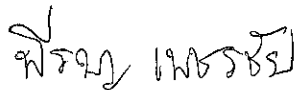
(English) Factors Affecting The Quality Of Life Of The Elderly In Kanchanadit District,

Surat Thani Province.

Link ภายนอก: (ถ้ามี): ...๖๖๑๗๐๔๒๕๖๗.....

ผู้รับผิดชอบการให้ข้อมูล

ผู้อนุมัติรับรอง

(นางสาวพิชญะ เพชรชัย)

ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

วันที่ ๑๕ เดือนเมษายน ๒๕๖๗

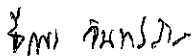

(นายศุภฤตยา สุทธิรักษ์)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

วันที่ ๑๗ เดือนเมษายน ๒๕๖๗

ผู้รับผิดชอบการนำข้อมูลขึ้นเผยแพร่

(นายธีรพล จันทรสังสา)

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

วันที่ ๑๗ เดือนเมษายน ๒๕๖๗